

ΣτΕ 4531/2009

Θέμα : [Νόμιμη απόρριψη αίτησης για οριοθέτηση ρέματος]

Περίληψη :

Σκοπός της οριοθέτησης (μη πλεύσιμου) ποταμού ή του ρέματος, είναι η αποτύπωση της φυσικής κοίτης του ενόψει του χαρακτήρα του αφ' ενός ως υδρογεωλογικού στοιχείου και αφετέρου ως οικοσυστήματος. Η αποτύπωση αυτή δεν αφορά πάντως μόνο στην πραγματική κατάσταση της κοίτης που μπορεί να έχει διαμορφωθεί και κατόπιν αυθαιρέτων επιχώσεων ή άλλων ανθρώπινων επεμβάσεων.

Η ένταξη των ρεμάτων σε πολεοδομική ρύθμιση είναι επιτρεπτή, μόνο όταν επιβάλλεται από τις ανάγκες ευρύτερου πολεοδομικού σχεδιασμού και εφόσον διασφαλίζεται η επιτέλεση της φυσικής τους λειτουργίας, δηλαδή μετά από προηγούμενη αποτύπωση και καθορισμό της οριογραμμής τους.

Η οριοθέτηση γίνεται κατ' αρχήν για το σύνολο του υδατορέματος, κατ' εξαίρεση, όμως, είναι δυνατό να γίνει τμηματική, εφόσον δικαιολογείται από ειδικούς λόγους, όπως όταν το υπόλοιπο τμήμα του ρέματος έχει ήδη ενταχθεί σε ρυμοτομικό σχέδιο και εφόσον στις οικείες μελέτες έχουν ληφθεί υπόψη στοιχεία που αφορούν το σύνολο του ρέματος.

Εφόσον οι αιτούντες είχαν κατ' αρχήν έννομο συμφέρον να ζητήσουν την οριοθέτηση του ρέματος ως κάτοικοι της περιοχής, δεν συνυπέβαλαν, όμως, με τη σχετική αίτησή τους όλα τα κατά νόμο απαιτούμενα δικαιολογητικά, δεν στοιχειοθετείται παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας της Διοίκησης με την πάροδο τριμήνου από την υποβολή της αίτησής

ΣτΕ 4531/2009

[Νόμιμη απόρριψη αίτησης για οριοθέτηση ρέματος]

Κείμενο Απόφασης

Βασικές σκέψεις

με την υπό κρίση αίτηση ζητείται η ακύρωση της παραλείψεως προβεί στις νόμιμες ενέργειες για την οριοθέτηση ρέματος (χειμάρρου «Πράθι»), το οποίο διέρχεται πλησίον της ιδιοκτησίας των αιτούντων, σε περιοχή εντός σχεδίου του Δήμου Λουτρακίου, η οποία συντελέστηκε, κατά τους αιτούντες, με την παρέλευση απράκτου τριμήνου από της υποβολής της από 2.4.2001 αιτήσεως τους.

3. Επειδή, την απόρριψη της αιτήσεως επιδιώκει, με παρέμβαση, η οποία ασκείται με έννομο συμφέρον και εν γένει παραδεκτώς, ο Δήμος Λουτρακίου-Περαχώρας, εντός της διοικητικής περιφέρειας του οποίου βρίσκεται το επίδικο ρέμα.

4. Επειδή το άρθρο 45 του π.δ. 18/1989 (Α' 8) ορίζει στην παρ. 1 ότι «Η αίτηση ακυρώσεως για υπέρβαση εξουσίας ή παράβαση νόμου επιτρέπεται μόνο κατά των εκτελεστών πράξεων των διοικητικών αρχών και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, που δεν υπόκεινται σε άλλο ένδικο μέσο ενώπιον δικαστηρίου», στην δε παρ. 4 ότι «Στις περιπτώσεις που ο νόμος επιβάλλει σε κάποια αρχή να ρυθμίσει συγκεκριμένη σχέση με την έκδοση εκτελεστής πράξης, η οποία υπάγεται στους όρους της παραγράφου 1, η αίτηση ακυρώσεως είναι δεκτή και κατά της παράλειψης της αρχής να προβεί σε οφειλόμενη νόμιμη ενέργεια. Η αρχή θεωρείται ότι αρνείται την ενέργεια αυτή, όταν παρέλθει άπρακτη η ειδική προθεσμία που τυχόν τάσσει ο νόμος, διαφορετικά όταν παρέλθει τρίμηνο από την υποβολή της σχετικής αιτήσεως στη Διοίκηση, η οποία είναι υποχρεωμένη να χορηγεί ατελώς βεβαίωση για την ημέρα υποβολής της αίτησης αυτής. Αίτηση ακυρώσεως που ασκείται πριν παρέλθουν οι παραπάνω προθεσμίες είναι απαράδεκτη. Με την αίτηση ακυρώσεως που ασκείται παραδεκτώς κατά σιωπηρής αρνήσεως λογίζεται ότι συμπροσβάλλεται και η τυχόν μεταγενέστερη ρητή αρνητική πράξη της Διοίκησης, η οποία μπορεί πάντως να προσβάλλεται και αυτοτελώς».

5. Επειδή, κατά την έννοια του άρθρου 45 παρ. 4 του π.δ. 18/1989, παράλειψη οφειλομένης νόμιμης ενέργειας προσβλητή με αίτηση ακυρώσεως υπάρχει όταν ειδική διάταξη νόμου επιβάλλει στη Διοίκηση την υποχρέωση να ενεργήσει ή να ρυθμίσει συγκεκριμένη σχέση με την έκδοση εκτελεστής διοικητικής πράξεως, εφόσον συντρέχουν οι προβλεπόμενες από την ειδική αυτή διάταξη προϋποθέσεις (ΣΕ 1205/02). Εξάλλου, για να υπάρξει υποχρέωση της Διοικήσεως να προβεί σε ορισμένη νόμιμη ενέργεια απαιτείται η υποβολή σχετικής αιτήσεως του διοικούμενου ενώπιον του αρμοδίου διοικητικού οργάνου, συνοδευόμενης από τα απαραίτητα

δικαιολογητικά. Εάν δε τα δικαιολογητικά αυτά δεν υποβληθούν ταυτοχρόνως με την αίτηση ή εάν, κατά την αιτιολογημένη κρίση της Διοικήσεως, προς εξέταση του αιτήματος απαιτείται η υποβολή κρίσιμων συμπληρωματικών στοιχείων, αφετηρία του τριμήνου, μετά την άπρακτη παρέλευση του οποίου στοιχειοθετείται παράλειψη της Διοικήσεως να προβεί στην οφειλομένη νόμιμη ενέργεια, δεν είναι η ημερομηνία υποβολής της αιτήσεως, αλλά η μεταγενέστερη ημερομηνία υποβολής των δικαιολογητικών ή των συμπληρωματικών στοιχείων του φακέλου (ΣτΕ 3573/2003 επτ., πρβλ. ΣΕ 3046/99, 6225/96, 3434/1979).

6. Επειδή κατά το άρθρο 24 παρ. 1 του Συντάγματος «η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του Κράτους και δικαίωμα του καθενός. Για τη διαφύλαξή του το Κράτος έχει υποχρέωση να παίρνει ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα στο πλαίσιο της αρχής της αειφορίας...». Εξειδικεύοντας την συνταγματική αυτή επιταγή ο νόμος 1650/1986 «για την προστασία του περιβάλλοντος» (Α' 160) έλαβε ειδική πρόνοια για την προστασία, μεταξύ άλλων, του εδάφους και των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων που θεωρούνται ως φυσικοί πόροι και οικοσυστήματα (άρθρο 1 παρ. 3 εδ. α' και β') και, περαιτέρω, προέβλεψε την κατάταξη των έργων και δραστηριοτήτων που ασκούν επιπτώσεις στο περιβάλλον σε κατηγορίες (άρθρο 3), όρισε δε ότι για τα έργα και τις δραστηριότητες της πρώτης κατηγορίας, στην οποία εντάσσονται έργα και δραστηριότητες που λόγω της φύσεως, του μεγέθους και της εκτάσεώς τους είναι πιθανόν να προκαλέσουν σοβαρούς κινδύνους για το περιβάλλον, απαιτείται έγκριση περιβαλλοντικών όρων, που προϋποθέτει μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, σύμφωνα με τα άρθρα 4 και 5 του ως άνω νόμου (ΣτΕ 2591/2005).

7. Επειδή, περαιτέρω, όπως παγίως έχει κριθεί, ουσιώδες στοιχείο του υπό του άρθρου 24 του Συντάγματος προστατευόμενου φυσικού περιβάλλοντος, και μάλιστα της γεωμορφολογίας του, αποτελούν τα υπό διάφορες ονομασίες «ρεύματα» δια των οποίων συντελείται κυρίως η απορροή προς τη θάλασσα των πλεοναζόντων υδάτων της ξηράς. Εκτός, όμως, από αυτή τη λειτουργία, τα ρεύματα αποτελούν, επίσης, φυσικούς αεραγωγούς, μαζί δε με τη χλωρίδα και πανίδα τους είναι οικοσυστήματα με ιδιαίτερο μικροκλίμα που συμβάλλουν πολλαπλώς στην ισορροπία του περιβάλλοντος (ΣΕ 1801/1995, 4577/1998, 2656/1999, 2591/2005 κ.ά.). Κατ' ακολουθίαν, το κράτος υποχρεούται να διατηρεί τα πάσης φύσεως υδρορεύματα στην φυσική τους κατάσταση προς διασφάλιση της λειτουργίας τους ως οικοσυστημάτων, επιτρεπομένης μόνον της εκτέλεσης των απολύτως αναγκαίων

τεχνικών έργων διευθέτησης της κοίτης και των πρανών τους προς διασφάλιση της ελεύθερης ροής των υδάτων, αποκλειόμενης κάθε αλλοίωσης της φυσικής τους κατάστασης με επίχωση ή κάλυψη της κοίτης τους, ή τεχνική επέμβαση στα σημεία διακλαδώσεώς τους (ΣτΕ 4577/1998, 2315/2002, 2591/2005 κ.ά.).

8. Επειδή, προκειμένου να λάβουν χώρα οι τυχόν επιτρεπόμενες επεμβάσεις στα υδρορεύματα ή και πλησίον αυτών, απαιτείται η προηγουμένη οριοθέτησή τους κατά τις διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 880/1979 (ΣΕ 2669/2001).

9. Επειδή, στο άρθρο 6 του ν. 880/1979, (Α' 58), του οποίου το περιεχόμενο αποδίδεται στο άρθρο 188 παρ. 1, 2 και 3 του Κώδικα Βασικής Πολεοδομικής Νομοθεσίας (Κ.Β.Π.Ν.) (Δ' 580), όπως το εν λόγω άρθρο 6 ίσχυε κατά την υποβολή της από 2.2.2001 αιτήσεως των αιτούντων προς τις οικείες υπηρεσίες προκειμένου να κινηθεί και ολοκληρωθεί η διαδικασία οριοθέτησης ρέματος, ορίζεται ότι: «1. Οι εντός ή εκτός ρυμοτομικού σχεδίου ή εντός οικισμών στερουμένων ρυμοτομικού σχεδίου χείμαρροι, ρύακες, ρεύματα, αποτυπούνται επί τοπογραφικού και υψομετρικού διαγράμματος υπό κατάλληλον κλίμακα, συντεταγμένου α) υπό του Υπουργείου Δημοσίων Έργων ή β) υπό της αρμοδίας Διευθύνσεως Τεχνικών Υπηρεσιών του Νομού ή γ) υπό των Δήμων ή Κοινοτήτων ή δ) υπό έχοντος αρμοδιότητα προς σύνταξιν τοιούτου διαγράμματος ιδιώτου μηχανικού (φυσικού ή νομικού προσώπου). Εις τας περιπτώσεις γ και δ το διάγραμμα δέον μετά προηγουμένην επαλήθευσιν της ακριβούς αποτυπώσεως υπό της ως άνω αρμοδίας Διευθύνσεως Τεχνικών Υπηρεσιών να θεωρήται παρ' αυτής. 2. Ο καθορισμός της οριογραμμής (όχθης) των κατά την προηγουμένην παράγραφον ρευμάτων, χειμάρρων ή ρυάκων σημειούται επί του διαγράμματος υπό του Υπουργείου Δημοσίων Έργων ή υπό της Διευθύνσεως Τεχνικών Υπηρεσιών του Νομού. 3. Τα ως άνω διαγράμματα επικυρούνται διά Προεδρικών Διαταγμάτων εκδιδομένων προτάσει του Υπουργού Δημοσίων Έργων, μετά γνώμην του οικείου Δήμου ή Κοινότητας, παρεχομένην εντός προθεσμίας ενός μηνός από της περί τούτου προσκλήσεως των ή άνευ γνώμης ταύτης μετά πάροdon απράκτου της προθεσμίας ταύτης ...». Κατά την έννοια των ως άνω διατάξεων, ερμηνευόμενων υπό το πρίσμα της συνταγματικής επιταγής περί προστασίας του περιβάλλοντος και του προαναφερθέντος νόμου 1650/1986, σκοπός της οριοθέτησης είναι η αποτύπωση της φυσικής κοίτης του (μη πλεύσιμου) ποταμού ή του ρέματος, λαμβανομένου υπόψη του χαρακτήρα του αφ' ενός ως υδρογεωλογικού στοιχείου και αφ' ετέρου ως οικοσυστήματος. Σε καμιά δε περίπτωση η αποτύπωση αυτή δεν αφορά μόνον στην πραγματική κατάσταση της

κοίτης, η οποία ενδεχομένως έχει διαμορφωθεί και κατόπιν αυθαιρέτων επιχώσεων ή άλλων ανθρωπίνων επεμβάσεων. Επίσης, η οριοθέτηση πρέπει να γίνεται (α) κατόπιν ειδικής μελέτης, υδρογεωλογικής και υδραυλικής, η οποία να λαμβάνει ιδιαίτερος υπόψη και την λειτουργία του ρέματος ως οικοσυστήματος, (β) επί τοπογραφικού και υψομετρικού διαγράμματος υπό κατάλληλη κλίμακα, δηλαδή υπό κλίμακα πρόσφορη για τον περαιτέρω τυχόν πολεοδομικό σχεδιασμό της περιοχής. Προκειμένου δε να είναι εφικτός ο έλεγχος της νομιμότητας της οριοθέτησης αυτής, απαιτείται η σύνταξη μιας συνοπτικής επεξηγηματικής τεχνικής εκθέσεως, στην οποία να εκτίθενται αφ' ενός μεν οι λόγοι για τους οποίους χαράχθηκε η οριογραμμή και αφ' ετέρου εάν αυτή εξυπηρετεί την επιπλέον λειτουργία του ρέματος ως οικοσυστήματος (ΣτΕ 2591/2005, βλ. ΣτΕ 2215/2002 και Π.Ε. 195, 246/2000). Εξάλλου, τα ρέματα προστατεύονται καθ' όλη τους την έκταση και ανεξάρτητα από τις διαστάσεις τους, ώστε να διατηρείται η φυσική τους κατάσταση και να διασφαλίζεται η επιτελούμενη από αυτά λειτουργία της απορροής των υδάτων (ΣτΕ 3849/2006 επτ., 319/2002, 2669/2001, 2656/1999, κ.ά., Π.Ε. Ολομ. 262/2003). Η δε ένταξή τους σε πολεοδομική ρύθμιση είναι επιτρεπτή μόνο όταν τούτο επιβάλλουν οι ανάγκες ενός ευρύτερου πολεοδομικού σχεδιασμού και μόνο εφόσον διασφαλίζεται η επιτέλεση της φυσικής τους λειτουργίας. Ως εκτούτου, πρωταρχικός όρος για την ένταξη των ρεμάτων σε πολεοδομική ρύθμιση είναι η προηγούμενη αποτύπωση τους και ο καθορισμός της οριογραμμής τους. Η οριοθέτηση γίνεται κατ' αρχήν για το σύνολο του υδατορέματος, κατ' εξαίρεση, όμως, είναι δυνατό να γίνει τμηματική οριοθέτηση εφόσον τούτο δικαιολογείται για ειδικούς λόγους, όπως όταν το υπόλοιπο τμήμα του ρέματος έχει ήδη ενταχθεί σε ρυμοτομικό σχέδιο, και εφόσον στις οικείες μελέτες έχουν ληφθεί υπόψη στοιχεία που αφορούν το σύνολο του ρέματος. Τέλος, η έκταση, την οποία καταλαμβάνει το ρέμα δεν επιτρέπεται να χαρακτηρίζεται ως χώρος οικοδομήσιμος ή προοριζόμενος για την ανέγερση κοινωφελών κτιρίων, αλλά αποκλειστικά ως κοινόχρηστος χώρος (ΣτΕ 3849/2006 επτ., 2656/1999, 4654/1996).

10. Επειδή, περαιτέρω, όπως έχει κριθεί, κατά την έννοια των άρθρων 43 παρ. 2, 24 παρ. 1, 2 και 101 παρ. 1 και 3 του Συντάγματος, η οριοθέτηση υδατορεμάτων, τα οποία βρίσκονται σε οικισμούς ή περιοχές, εντός ή εκτός σχεδίου, που λόγω του χαρακτήρα τους χρήζουν ιδιαίτερης προστασίας, όπως είναι οι αρχαιολογικοί χώροι, τα αρχιτεκτονικά ή παραδοσιακά σύνολα, οι παραδοσιακοί οικισμοί, οι παραλιακές περιοχές, οι τουριστικοί τόποι, τα δάση, τα τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, τα ευαίσθητα οικοσυστήματα, οι περιοχές ιδιαίτερου περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος

και οι περιοχές υπαγόμενες σε ειδικό καθεστώς προστασίας, δεν επιτρέπεται να ανατεθεί σε άλλο, πλην του Προέδρου της Δημοκρατίας, όργανο της εκτελεστικής εξουσίας (ΣτΕ 3849/2006 επτ.).

11. Επειδή, με την από 27.2.1996 αίτηση προς τη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών της Νομαρχίας Κορινθίας η δικαιούχος και μητέρα των ήδη αιτούντων Νικολέττα Αθανασοπούλου ζήτησε την οριοθέτηση του κατερχόμενου από τα Γεράνεια Όρη προς τον Κορινθιακό κόλπο (Παραλία Λουτρακίου) και διερχόμενου νοτίως της ιδιοκτησίας της και εντός των ορίων του σχεδίου πόλεως Λουτρακίου ρέματος (χειμάρρου Πράθι) με κατεύθυνση από ανατολή προς δύση, ενόψει του ότι προτίθετο να ζητήσει την έκδοση οικοδομικής άδειας για το ακίνητό της, συνυπέβαλε δε τοπογραφικό διάγραμμα του τοπογράφου μηχανικού Χρ. Καπετανάκη του Μαΐου 1996, στο οποίο αποτυπώνεται η θέση και τα όρια του ρέματος εντός του Ο.Τ. 176, έκθεση ερμηνείας αεροφωτογραφιών των ετών 1952 και 1972, την από 29.8.1994 έκθεση και το 3422/94/27.2.1994 έγγραφο της Δ/σης Τεχνικών Υπηρεσιών της Νομαρχίας Κορινθίας, με το οποίο επισημαίνεται στην αιτούσα ότι δεν επιτρέπεται οποιαδήποτε παρέμβαση στο ίχνος ροής ή κοίτης του ρέματος, μέχρι να δοθεί η απαιτούμενη τεχνική λύση. Σε απάντηση της αιτήσεως αυτής και, αφού προηγήθηκε αυτοψία, παραβολή, συσχέτιση και εφαρμογή των ως άνω αεροφωτογραφιών και της έκθεσης φωτοερμηνείας επί του προσκομισθέντος διαγράμματος, η Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών της Ν.Α. Κορινθίας εξέδωσε το 2080/17.6.1996 έγγραφό, στο οποίο αναφέρει ότι «το ίχνος ροής του χειμάρρου... διέρχεται νότια της ιδιοκτησίας...όπως εμφανίζεται στο συνημμένο τοπογρ. διάγραμμα του τοπ. Μηχανικού Χρ. Καπετανάκη που διορθώθηκε και θεωρήθηκε από την Υπηρεσία...και προέκυψε η θέση του ίχνους ροής καθώς και τα όρια του χειμάρρου που σημειώνονται με μπλε μελάνι...το ίχνος ροής αποτελεί το μέσον της κοίτης που δημιουργείται κατά περίπτωση ανάλογα με τη σύσταση του εδάφους, το ανάγλυφο αυτού και την παροχή (ηρέμου κινήσεως των ομβρίων ή πλημμύρας). Σ' ότι αφορά τα χαρακτηριστικά της κοίτης σήμερα δεν προκύπτουν λόγω πολεοδόμησης της περιοχής και αλλοίωσης του χώρου. Όπως προκύπτει από την Α/Φ λήψης του 1952, το πλάτος κυμαίνεται περίπου στα 10 μέτρα (πέντε (5) ένθεν και εκείθεν του ίχνους ροής). Η διευθέτηση της ροής των ομβρίων εντός των σχεδίων πόλεων είναι αρμοδιότητα των οικείων Δήμων και Κοινοτήτων και στη συγκεκριμένη περίπτωση αποτελεί μέρος του συνολικού προβλήματος αντιπλημμυρικής προστασίας της πόλης του Λουτρακίου, όπως έχει διατυπωθεί στην υπ' αριθ. 1667/8.8.1994

έκθεση της Υπηρεσίας μας». Ακολούθως, με το 605/2.2.1999 έγγραφο της ως άνω υπηρεσίας τα διαγράμματα και η έκθεση φωτοερμηνείας που αφορούν την οριοθέτηση του επίδικου χειμάρρου διαβιβάστηκαν στη Διεύθυνση Εγγειοβελτιωτικών Έργων του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. προκειμένου να συμπεριληφθεί στη συνολική οριοθέτηση των χειμάρρων Λουτρακίου «ως αντιπροσωπευτική των περιπτώσεων που οι χειμάρροι καταλήγουν μέσα στο σχέδιο πόλεως». Οι ήδη αιτούντες, μετά τη μεταβίβαση σ' αυτούς με το 12779/31.3.2001 συμβόλαιο του Συμβολαιογράφου Κορίνθου Δημητρίου Καλλίρη, λόγω γονικής παροχής, της ψιλής κυριότητας του ανωτέρω ακινήτου, με την από 2.4.2001 αίτηση τους προς τη Διεύθυνση Πολεοδομικού Σχεδιασμού του Υπουργείου ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ., τη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών της Περιφέρειας Πελοποννήσου, τον Προϊστάμενο Τεχνικών Υπηρεσιών της Ν.Α. Κορινθίας και τον Προϊστάμενο Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου Λουτρακίου-Περαχώρας ζήτησαν την οριοθέτηση του εν λόγω ρέματος (χειμάρρου «Πράθι») και την εκτέλεση των αναγκαίων έργων διευθετήσεως της ροής του. Μετά την υποβολή της αίτησης αυτής εκδόθηκε το Δ7β/ΟΙΚ 415/21.2.2002 έγγραφο της Δ/σης Εγγειοβελτιωτικών Έργων του ΥΠΕΧΩΔΕ, απευθυνόμενο προς την Δ.Δ.Ε. της Περιφέρειας Πελοποννήσου, τη Ν.Α. Κορινθίας και το Δήμο Λουτρακίου, στο οποίο αναφέρεται ότι με την από 16.9.1997 σύμβαση είχε ανατεθεί η εκπόνηση της οριστικής μελέτης αντιπλημμυρικής προστασίας ευρύτερης περιοχής Λουτρακίου, η δε Διεύθυνση ΠΕ.ΧΩ. της Περιφέρειας Πελοποννήσου με το 1212/13.2002 έγγραφο της απέστειλε στη Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών του Νομού Κορινθίας το φάκελο του έργου «Χειμάρρος «Πραθίου» περιοχής Λουτρακίου» για να προβεί στις δέουσες ενέργειες στο πλαίσιο της 1592/14.2.2001 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας περί ορισμού εισηγητών για θέματα που αφορούν διαδικασίες οριοθέτησης χειμάρρων, ρεμάτων και ποταμών των νομών της περιφέρειας. Περαιτέρω, με το 48729/4212/1926/5.4.2002 έγγραφο της Δ/σης Πολεοδομικού Σχεδιασμού του ΥΠΕΧΩΔΕ προς τη Δ/ση Νομοθετικού Έργου του Υπουργείου, το οποίο κοινοποιήθηκε και στο δικηγόρο των ήδη αιτούντων, αναφέρεται ότι, κατά την άποψη της υπηρεσίας, σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 880/1979, «στην προκείμενη περίπτωση, εφόσον ο ιδιώτης επιθυμεί την κατά προτεραιότητα οριοθέτηση του ρέματος το οποίο διέρχεται από την ιδιοκτησία του, θα πρέπει να απευθυνθεί σε ιδιώτη μηχανικό για τη σύνταξη του τοπογραφικού διαγράμματος, όπου θα χρησιμοποιηθεί, μετά τον έλεγχο του από τη Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών του Νομού για την οριοθέτηση του ρέματος», και

ότι, αν προκύψει «ότι απαιτείται προσαρμογή του σχεδίου πόλεως προκειμένου να μην εμπόδισουν οι οικοδομικές γραμμές μέσα στην κοίτη του ρέματος, το θέμα ανάγεται στις αρμοδιότητες του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Πελοποννήσου, σύμφωνα με το άρθρο 29 του ν. 2831/2000».

12. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση, που κατατέθηκε στο Δικαστήριο στις 3.9.2001, ζητείται η ακύρωση της παραλείψεως της Διοικήσεως να προβεί στις νόμιμες ενέργειες για την οριοθέτηση ρέματος (χειμάρρος «Πράθι»), το οποίο διέρχεται πλησίον της ιδιοκτησίας των αιτούντων, σε περιοχή ενός σχεδίου του Δήμου Λουτρακίου. Εκδηλώθηκε δε κατά τους ισχυρισμούς των αιτούντων παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας, με την πάροδο τριμήνου από την υποβολή της παραπάνω από 2.4.2001 σχετικής αιτήσεως στις αρμόδιες για την κίνηση και ολοκλήρωση της διαδικασίας οριοθέτησης ρέματος, η οποία επιδόθηκε στις υπηρεσίες αυτές στις 6.4.2001, εκτός από τη Δ/νση ΠΕ.ΧΩ. της Περιφέρειας Πελοποννήσου, στην οποία επιδόθηκε στις 2.5.2001. Όπως, όμως, προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, οι αιτούντες, οι οποίοι με την αίτησή τους αυτή είχαν ζητήσει την οριοθέτηση του ως άνω χειμάρρου, ισχυριζόμενα ότι «αποτελεί υποχρέωση της Διοικήσεως αφενός η οριοθέτηση του ρέματος τούτου προς προστασία των ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων του Δημοσίου επ' αυτού (και των κοινοχρήστων) κατά των επιδόξων γειτόνων καταπατητών του (εν όψει και της μεγάλης οικοπεδικής του αξίας) και κατά των επικρεμαμένων κινδύνων επιχώσεώς του καθώς και αφετέρου η εκτέλεση των αναγκαίων τεχνικών έργων προς διευθέτηση της ροής του», χωρίς να συνδέουν το αίτημά τους αυτό με πρόθεση να ζητήσουν την έκδοση οικοδομικής άδειας για το ακίνητό τους, μεταξύ δε των στοιχείων, τα οποία συνυπέβαλαν με την αίτησή τους, δεν περιλαμβάνεται επιστημονική (υδρογεωλογική και υδραυλική) μελέτη, η οποία να λαμβάνει υπόψη και τη λειτουργία του ρεύματος ως οικοσυστήματος κατά την έννοια που εκτίθεται σε προηγούμενη σκέψη, και τοπογραφικό - υψομετρικό διάγραμμα οριοθέτησης του ρέματος υπό κατάλληλη κλίμακα, πρόσφορη για το πολεοδομικό σχεδιασμό της περιοχής. Υπό τα δεδομένα αυτά, εφόσον δηλαδή οι αιτούντες είχαν μεν κατ' αρχήν έννομο συμφέρον να ζητήσουν την οριοθέτηση του ρέματος ως κάτοικοι του παρεμβαίνοντος Δήμου Λουτρακίου Περαχώρας, δεν συνυπέβαλαν, όμως, με τη σχετική αίτησή τους όλα τα κατά νόμο απαιτούμενα δικαιολογητικά, δεν στοιχειοθετείται παράλειψη, οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας με την πάροδο τριμήνου από την υποβολή της

αιτήσεως αυτής. Συνεπώς η κρινόμενη αίτηση είναι, απορριπτέα (πρβλ. ΣΕ 765/00), πρέπει δε να γίνει δεκτή η ασκηθείσα παρέμβαση.

Δημοσίευση: Νόμος και Φύση

: <http://www.nomosphysics.org.gr/articles.php?artid=4038&lang=1&catid=98>